

Enno Tammer
Tammerraamat OÜ
enno@tammerraamat.ee

Teie 30.01.2025

Meie 27.02.2025 nr 3-4/379-2

Vastus tuumaenergeetika ja riigi eriplaneeringuga seotud küsimustele

Austatud Enno Tammer

Fermi Energia AS esitas 14.01.2025 Majandus- ja Kommunikatsiooniministariumile (MKM) tuumaelektrijaama riigi eriplaneeringu (REP) algatamise taotluse. MKM edastas taotluse asjassepuutuvatele valitsusasutustele koos küsimustikuga, milles toodud teave on vajalik taotluse nõuetele vastavuse hindamiseks. Tagasisidest lähtuvalt esitatakse Vabariigi Valitsusele REP-i algatamise üle otsustamise korralduse eelnõu ning seejärel saab Vabariigi Valitsus vastu võtta otsuse REPi algatamise või algatamata jätmise kohta. Riigi eriplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatatakse või jäetakse algatamata 90 päeva jooksul riigi eriplaneeringu algatamise nõuetekohase taotluse saamisest arvates.

REP on planeerimisseaduse kohaselt kaheetapiline - asukoha eelvalik (I etapp) ja detailne lahendus (II etapp). REPi saab algatada kehtivas õigusruumis ning algatamine ja I etapi läbi viimine, v.a asukoha eelvaliku otsuse vastuvõtmine, ei vaja tuumaenergia ja -ohutuse seaduse (TEOS) olemasolu. Pärast asukoha eelvaliku otsuse vastuvõtmist koostatakse riigi eriplaneeringu detailne lahendus, millega määratakse kavandatava ehitise ehitusõigus ning lahendatakse muud seadusega määratud ülesanded (nt hoonestusõigus, kohustuslike hoonete ja rajatiste toimimiseks vajalike ehitiste, sealhulgas tehnovõrkude ja -rajatiste ning avalikule teele juurdepääsuteede võimaliku asukoha määramine, ehituslike tingimuste määramine, tehnoloogia/disaini ohutuse hindamine, ohutushinnangu koostamine ja valideerimine jne). Riigi eriplaneeringu detailse lahenduse koostamine viiakse läbi koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailne lahendus käsitleb. Seega REP I etapi vastuvõtmiseks ja II etapi läbi viimiseks on vaja tuumaregulaatorit ja tuumakäitise rajamisele kehtestatud spetsiifilist õigusraamistikku.

Tuumaenergia juhtrühma eesmärgiks on TEOS Vabariigi Valitsusse saata 2026. aasta juunis, et seadus jõustuks 2027. aasta alguses. REP I etapi läbiviimine toimuks eelduslikult aastatel 2025-2027 ning REP II etapp 2027-2029.

Vastused Teie poolt esitatud küsimustele:

1. Vastavalt kehtivale planeerimisseadusele (PlanS) on riigi eriplaneering tuumaelektrijaama asukoha valimiseks sobiv planeeringuliik, kuna elektrijaama elektriline nimivõimsus

ületab 150 megavatti ning toob kaasa suurenenud riikliku ja rahvusvahelise huvi. Nagu eelpool kirjeldatud, on kehtiv seadusandlus sobiv eriplaneeringu algatamiseks ning see ei ole vastuolus ka Riigikogu 12.06.2024 otsusega. REP I etapis ei alga ehitustegevus ning toimuda saab vaid sobiva asukoha eelvalik.

Tegemist on avaliku protsessiga, s.t planeeringu koostamise korraldaja teavitab riigi eriplaneeringu algatamise taotluse nõuetele vastavaks tunnistamise järgselt avalikkust esitatud taotluse sisust ja võimalusest esitada samasisuline taotlus, mille võib esitada 30 päeva jooksul teate avaldamisest arvates. Seega ei ole hetkel kindel, et Fermi Energia AS on ainuke huviline.

2. Tuumaenergia töörühma tellimisel valmis 2023. aasta alguses tuumaelektrijaama potentsiaalsete asukohtade ruumianalüüs, mille kohaselt on jaama rajamiseks 15 potentsiaalset piirkonda. Sotsiaalmajandusliku analüüsi tulemusena leiti, et tuumajaama rajamine omab tõenäoliselt tugevaimat regionaalset positiivset mõju neljas potentsiaalses piirkonnas: Toila (mh Lüganuse ja Viru-Nigula vallas), Kunda (osaliselt Viru- Nigula vallas), Loksa ja Varbla. Seega on AS-i Fermi Energia REP taotluses esitatud planeeringualade ettepanek kooskõlas riigi poolt tellitud esialgse ruumianalüüsiga. Potentsiaalse asukoha majanduslikku tasuvust (mis on oluline sellise ulatusega projekti elluviimisel) saab eelkõige hinnata huvitatud isik, kes projekti elluvijana pakub välja võimaliku tehnilise lahenduse ning sellest tulenevalt ka erinevad majanduslikud prognoosid. See, kas antud konkreetne planeeringuala ettepanek on põhjendatud või tuleb planeeringuala laiendada, selgub REP-i algatamisel asjaolude kaalumisel. Samuti on võimalik planeeringuala laiendada REP-i koostamise käigus, mil lisaks tehnilistele ja majanduslikele aspektidele kaalutakse ka sotsiaalseid ja keskkonnale mõjuvaid aspekte.
3. Fermi Energia AS-i esitatud taotlusega on võimalik tutvuda Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi avalikus dokumendiregistris (<https://adr.rik.ee/mkm/dokument/16494043>) ning riigi planeeringute portaalist (<https://riigiplaneering.ee/riigi-eriplaneeringud/riigi-eriplaneeringute-taotlused/tuumajaama-riigi-eriplaneering>). Taotluse kohaselt teeb Fermi Energia AS ettepaneku planeeringualaks, mis hõlmab alasid Lääne-Viru maakonnas Viru-Nigula vallas, Haljala vallas, Rakvere vallas, Rakvere linnas ja Vinni vallas ning Ida-Viru maakonnas Lüganuse vallas, Toila vallas ja Kohtla-Järve linnas. Planeeringuala koos jaama võimalike paiknemispiirkondadega on toodud taotluse joonisel 13.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivan Sergejev

planeeringute asekanstler

Lisaadressaadid: Kliimaministeerium

Alan Rood
5556 8761 alan.rood@mkm.ee